

ЛЕМ.фм+

ПАНРУСІНЬСЬКИЙ ТИЖДЕННИК № 16 03.07-10.07.2016

WWW.LEM.FM

Польковиці
103,8 MHz

Горлиці
106,6 MHz

5

FM

8

Вірны рыхтуют ся на
Святу Гору Явір

20

Памятник

Зміст

Рекомендуємо //

18

Кінець історії

Літом 1945 р. під Луганськом оселили ся Лемки, котры пішли гын зо сел головно горлицкого і сандецкого повітів. На степову рівнинну землю привезли зо собом дакус добытку, худобу і тото вшытко, што могли взяти до потягу...

5

FM

6

Влада бы о новім фінансованю меншын мала їднати до кінця рока

8

Вірны рыхтуют ся на Святу Гору Явір

11

Майкель Чіміно не жыє

12

Концерты церковной музыкы на Лемковині

14

Выстава «Едні Варголь. 33 1/3»

16

Крампяньска історична парада уж 15. раз

20

Памятник

22

101 років тому в Талергофі

26

Скоропис

27

Фафрідня і сконфіскуване

Редакция:

Шефредактор:
Демко Трохановскій,
технічний редактор:
Наталія Малецька-Новак,
члены редакції:
Богдан Гамбаль,
Севериян Косовскій,
Петро Медвідь,
Павел Малецькій.

Редакция

Но, то мал ем вакаціі. З причыны несподіваной інформації о признаню радийовой концесії для радия ЛЕМ.фм на высыланя в традиційным ефірі (на частотах **103,8 MHz** в **Польковицях** і в **Горлицях** на **106,6 MHz**), наш выдавця рішыл переложыти вшыткым урльопы на 2032 рік, а за пророчыма словами все честных отців, наказал робити двараз більше за двараз меньше.

Тым способом, навет коли скасуємо урльопы і выдолжыме ден о пару годин, тяжко буде зо вшыткыма ділами встигнути. Зато може схосную свій послідній свобідний час на описаня де-м был і што-м виділ. Не буде то реляция з місц, о архітектурі, о краєвиді, ани нич таке, што бы пасувало до гльобтротерскых оповідань, а лем тото, што тыкат ся русиньскых аспектів мойой подорожы.

Пишу з Італії, знад Адриятицкого Моря, завдяки знаємым, котры в надморскым курорті купили сой деякій час тому апартамент, а же не сут такы, жебы вшытко лем для себе, коли самы не одпочывають, дають ключы другим, жебы і они дакус оддыхнули. Людска справа – завидіти таких люксусів, але, як ся вказало одраз по тым, як сме пришли на їх величезну газдівку під єдним з італянських міст, і они нам покус дашто завидують. Гу тому іщы верну.

До Італії треба было даяк приїхати. Я выбрал аероплян, бо як бы не смотріти, і туньше, і скорше, зато зачало ся од купліня білетів. В днешніх часах то не проблем – пару разів клікнути мышком в компютері і готове. Лем же чуда діяли ся пізнійше, понеже перед приходом на летовиско, жебы не мати додатковых коштів, треба через інтернет ся одправити і потвердити куплены білеты. Ту, окрема поданя персональных даних, треба выполнити єдну контроверсійну рубрику. Авіакомпанія, котра мала мя довести до Італії, зачала мя звідувати в польскым языку о «національність» (поль. «narodowość»). Кус чудачні была посортувана листа, з котрой мож выберати, але одраз перешол ем до буквы «R», жебы найти русиньску національність. Не нашол ем. Дурний хлопе – подумал ем – за полськыма законами зовеме ся Лемками. Так і пішол ем на букву «Ł», котра, не знатя чом, находила ся на самым кінци листы. Не нашол ем лемків-

ской національности. Пак іщы «L», «other», «inne» – безуспішна прогулька по выбракуваній листі.

Видячы в вельох місцях блудні переведений французскій термін nationalité, котрий перенятий был в англійскым языку як nationality, і знаючы же авіякомпанії ішло певно о громадянство (поль. «obywatelstwo»), рішыл ем поскаржыти ся через інфотелефон, же на листі неє мойой русиньской/лемківской національности, што одберам як незаконне елімінуваня мойого етносу з публичного простору, а друге – же, подля польскых законів, ани не мають права о таке звідувати. Здавало ся мі, же бесідувал ем в польскым языку, але пані, што мі поясняла тіж в польскым языку, фурт підкрисляла, же то я злі чытам тото, што в них на сайті написане.

Нич верну домів і зберу ся написати реклямацію, піду до спомненого выже завидуваня. Мої приятелі, польско-італянська родина, мають єдну дітину – десятилітнього Леонарда. Коли ся ім вродил, найліпшы італянскы спеціалісты підповідали, жебы до дітины бесідувати лем по італянськы. Но, бо ся буде мішало сесе з оным, а же жыють там, де жыють, практичны причыны рішыли, же выбрали державний язык комунікації. Днес уж знають, же то был блуд, а дітині штоси бракує. Предовшыткым контакту з польском половином родины, а хоць польску фану малює з таким самим любовю, як італянську, не буде уж мало в будучым того, што ся зачынат вчыти іщы в брїху мамы. Вказало ся, же то мої камаратя з Італії барже завидують мі тото, же не слухам дохторів-мудреців, котры о білінгвізмі може ани не чули...

Нич переїхали сме над сам Адриятик, мої діти мали змогу два дни бавити ся з Лео. Моя старша дівка прилетіла гу мі заплакана, же ей камарат не хоче їй дати облечыня батмана, а фурт го просит, понеже уж добрі знат бесідувати по італянськы, бо за тоты дни встигла ся навчыти bongiorno, buonanotte і grazie. Порадил ем, жебы спрїбувала по лемківскы. О пят минут прилетіла втішена, облечена в крій чорного чловека-мышпергача. І я ся втішыл, знаючы, же наступний раз задзвоню на інфотелефон авіякомпанії і буду бесідувал лем по русиньскы. ●

« До остаточных змагань о концессию приступили – фірма з Коросна – Trendy Media, і Стіваришыня Руска Бурса. На середовым засіданю рада (KRRiTv) за найліпший признала проект представлений Руском Бурсом, та на найблизших десят років йому дала концессию на высыланя з высылачів в Польковицях, на фреквенції 103,8 MHz і в Горлицях на фреквенції 106,6 MHz »

LEM

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Крайова Рада Радийофонії і Телевізії (KRRiTv) – польській уряд, котрий занимає ся регуляціями і діліньом концесий на емісію радийовых і телевізійных сигналів зо стаціонерных высылачів, на засіданю 29. червця/юлія 2016 р. приділила концессию Стіваришыню Руска Бурса в Горлицях.

Од 2011 р. горлицьке стіваришыня намагало ся дістати можливіст поширюваня лемківського змісту і слова в русиньскым языку не лем в інтернетовым стрімі, але і хоснуучи розсівчу сіт своїх власных высылачів на ультракоротких волнах. В 2012 р. презес Уряду Електронічної Комунікації (УКЕ) інформував, што в закрислений в буряньскім прошыню території мож найти дві потрібны фреквенції, котры дозволят сіяти сигнал з высылача, поміщеного на Лемковині на обшыр горлицького та сусідных повітів, а з высылача в Польковицях на повіты – польковицькій, глогівській, любінській та частично лігницькій, новосільській, жаганьській і сусідні. В тым часі уряд УКЕ вюл неґоціяції зо словацькым, німецькым і чеськым одповідніма урядами цілю прийнята медженародовой догваркы в справі наданя таких фреквенцій, якы не будут взаімно ся колотити. По закінчыню того етапу Крайова Рада Радийофонії і Телевізії 11. січня/януара 2016 р. оголосила отворений для вшитких медий конкурс на програму назначений для лемківської соспільности. В позві окрислено, што концессія мат быти приділена на розповсяджуваня радийового універсального програму, т.е. сопоставленого з вшелеяких жанрів і радийовых родів з ріжном проблематиком, в тым порушующом локальны темы на обшыри высыланя. Програмы маот быти назначены для лемківської етнічної меншыны (русиньской, бездержавной нації) в русиньскым языку. Емісія має проходити безперерывно цілу добу і означена названьом окрисленом в концесії.

До остаточных змагань о концессию приступили – фірма з Коросна – Trendy Media, і Стіваришыня Руска Бурса. На середовым засіданю рада (KRRiTv) за найліпший признала проект представлений Руском Бурсом, та на найблизших десят років йому дала концессию на высыланя з высылачів в Польковицях, на фреквенції 103,8 MHz і в Горлицях на фреквенції 106,6 MHz.

Про точний початок высыланя програму радия ЛЕМ.фм на ультракоротких волнах будеме інформувати. •

Влада бы о новім фінанцованю меншын мала їднати до кінця рока

17-го юна 2016 в просторах Міністерства культуры Словацької републіки проходила перша стріча робочой групи зрядженой на выпрацованя одной із ключовых пріоріт владной партії Most-Híd, закона о фінанцованю народностных меншын.

На владі до кінця рока

Цільом закона, як інформує офіційний сайт партії, є забезпечіня систематичной, достійной і транспарентной підпоры культурных і умельцьких активностей вшытких народностных меншын в Словацькій републіці і пропорціонална компенсація фінанчных средств міджі меншынами. Партія Most-Híd при вступі до влады жадала вытворіня фонду на фінанцованя культуры народностных меншын і брала то за єдну із своїх пріоріт, котру наконець і протисла до Програмового выголошіня влады.

Ласло Буковскі, уповномочений влады Словацької републіки про народностны меншыны, був зволений за председу робочой группы. Абел Равас, уповномочений про ромскы комуніты, буде так само членом робочой группы. Група доїднала ся на основных рамках приготовльованя закона, котрый мае быти на їднаня влады Словацької републіки передлоžený до кінця того рока.

Яке бы мало быти нове фінанцованя

Буковскі бере за єден із головных цілів у своїй функції схваліня нового закона о фондї на підпору культуры народностных меншын. Обіцять собі

Петро Медвідь
petro@lem.fm

од того стабілізацію і одполітізованя підпоры народностной культуры на Словакії. Бісідовав о тім уж при своїм зволіню до функції в апрілі 2016-го року.

У фондї бы мало быти веце грошей (обіцяно є раз тільки, як тому было того року), обем грошей бы мав быти стабільный, не мав бы ся міняти каждый рік, як тому є теперь, подля схваленого державного розрахунку на даный рік, і меншыны самы бы мали рішыти, як тоты грошы розділити. У вопросі найвекшого наростуя обему грошей, кібы ся закон прияв так, як го хотіла уж довший час просадити партія Most-Híd, поміг бы головно Мадырям.

Заведжінюм фонду, подля пропозиції партії, бы перестав платити модел перерозділованя грошей міджі окремы меншыны, котрый просадив Округлый стіл Русинів Словеньска. Русины бы в рамках нового фонду дістали на свої культурны активности реално веце грошей, але то лем завдякы векшому обему грошей обще выділеных на культуру меншын. В рамках перецентуального перерозділованя цілковой сумы на меншыны, бы на тім были гірше. •

«Русины бы в рамках нового фонду дістали на свої культурны активности реално веце грошей, але то лем завдякы векшому обему грошей обще выділеных на культуру меншын»

ЛЕМ.fm
радийо руской бурсы
RADIO RUSKIEJ BURSRY

ЛЕМ.fm+

ЛЕМ.fm TV

ЛЕМ.фм+
ПАРУСІВСЬКІЙ ТЫЖДЕНІК

«Медияльна група ЛЕМ.фм»

Вірны рыхтуют ся на Святу Гору Явір

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Враз з приходом яри, а пак літа, на Лемковині зачынаюць ся помалы перыод кэрмешів, а сам місяць липец/юлій притігат вірных православной та грекокатолицкой церкви на полонництва на Святу Гору Явір.

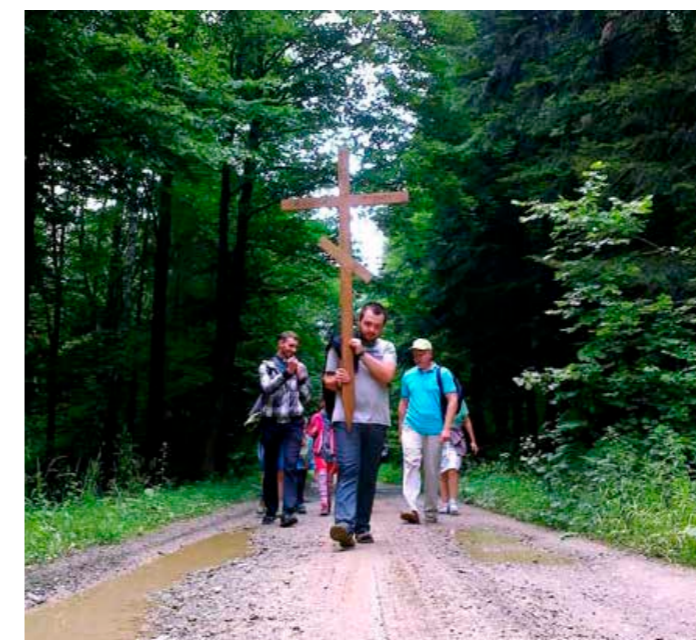
Традыцыйні православне полонництво на Святу Гору Явір будзе повязане з праздником свв. Апостолів Петра і Павла (12. липця/юлія за юліяньскім календарьом), котрэ будзе кінчыло час Петроваго посту. Полонники медже 10.-12. ліпця/юлія перейдуць через такы села як Конечна, Ждыня, Реґетів, Ганчова, Ріпки, Высова, та конаец-кінцом дійдуць на гору Явір над Высовом. Подібні як в попередніх роках полонники пристануць в Ганчові на Всеночну, попереджаючы праздник, котра будзе правлена в храмі Покровы Пресятой Богородиці. О ден, перед выходом

на Святу Гору, в высівській церкві св. Михала одбуде ся коротке богослужыня.

Початок грекокатолицкого полонництва запланувано на 21. ліпця/юлія, коли то полонники выйдут зо Ждыні ідуць гу Высавій через такы русиньскы села як Реґетів, Шквртне, Квятон та Ганчову. Служба Божа на Горі Явір одбуде ся наступнаго дня, в пятницю 22. ліпця/юлія. Вчас полонництва одбудут ся в Панкній ювілейны празднуваня звязаны з 100. річницём побудуваня місцеваго храму. Полонники, котры возмут учасць в торжестві, до рэшты долучат в Реґетові або Квятоні. На тото полонництво мож ся записуваць до 14. ліпця/юлія.

Історія обявліня на Горі Явір сігат 21. вересня/септембра 1925 рока. Товды же три молоды Лемкыні вер-

тали піше через гору з Пряшівской Руси, де выбрали ся на кэрмеш до села Габольтів. Подля переказів, вчас переходжыня горы увиділи ясне світло, котрэ било іх в очы, а пак почали ся горячо молити. О ден, зацікавлены чудесом, вернули до місця, де ясны блеск – хоць нерегулярны – зачал повтраты ся. Неодолга, єдній з жен – Фірыі Демянчук, будучій свідком тых подій, разам з блистачым светлом обявила ся Матір Божа, што довело до поставліня в тым чудесным місці каплиці. Початково, тамышні церковны власти не стояли за побудуваньом храму, але ведно з міцным натиском вірных, осіню 1929 рока на вершку Явора станула каплиця, посвячана Божій Матері, а попри ній в короткым часі зачало бити джерельце. Проектантом храму был учитель з Высовы – Батюк,

Знімка на 8 стр. взята з книжкы *Reminiscje Wysowej*.

На знімці по право: православны полонники під церквом в Квятоні в дарозі на Святу Гору Явір в 2004 р. (фот. архів ЛЕМ.фм). На знімці долов: грекокатолицке полонництво на Св. Гору Явір в 2015 р. (фот. hora-jawor.pl)

а пак головным будівничым – Осиф Ференц з Гуты Высавской. Торжественне посвячыння каплиці одбыло ся в свято Покровы Пресятой Богородиці 14. жолтня/октобра 1931 рока, а богослужыня в тот ден очелил перемышльскій грекокатолицкій владыка Йосафат Коциловскій. Посеред Русинів, як побожнаго народу, ціла історія барз скоро ся рознесла, што довело до того, же Гору Явір за місце церковнаго культу мали не лем Русины з лемківскога боку Карпат, але зачали ся тіж полонництва з полудньоваго схылу, одкале приходили жытелі сел Пряшівской Руси.

Як вшытко, што спокійне в лемківскым світі – скінчыло ся з приходом II Світой Войны, а пак з выселінямі 40. років. Товды каплиця не была уж так часто одвіджувана вірныма, з огляду на граничну зону,

котра в тот час была границьом гітлерівской Генеральной Губерні. Ведно з вычыщыньом Лемковины од ей етнічных жытелів, сама каплиця зачала попадати в руїну. По 1947 році розшабрувану каплицю переняли Войска Охороны Погранича (WOP). Внутрі зорганізувано стражницю, а бодай ціле выпосажыня пропало, або было спалене. Самы пограничники не смотріли на місце, в котрым пришло ім перебуваць, як на місце культу, што довело до того, же стан каплиці фурт ся погіршал. Стара ня о верніня храму зачали ся ведно з першыма поворотамі Русинів з выгнаня – кінцом 50. років XX ст. Ратунок Святой Горі Явір пришоу в 1969 році, коли то храм і поближкій терен передано в хоснуваня Польскій Автокефальній Православній Церкві. Товды тіж стараньом тых, што вернули, а і при помочы кра-

янів з Америки, подарило ся покус одремонтувати святе місце. Каплиця Покровы Пресятой Богородиці на Горі Явір была влучена до парафії св. Михала в Высавій. Товды тіж в каплиці зас зачынаюць ся молитвы і богослужыня, а св. Гора Явір по такой 30 роках вертат на мапу полонницкых пуці не лем для вірных з Лемковины, але і полонників з найдальшых части світа.

Гора Явір то не лем символичне місце для релігійных Лемків, але і місце глибоко вписане в нацыйнальну свідоміст жытелів Лемковины. Од парунадцетых років на ниві спору о деякы лемківскы храмы, тырват фурт нескінчены судовый процес о правну властніст каплиці на Святой Горі Явір помедже Польском Автокефальном Православном Церквю та Украйном Грекокатолицком Церквю в Польщы. •

Майкель Чіміно не жывіє

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

«*Полювач на елені* діждаў ся нагорід Оскара аж в пятох катэгорыях, в тым за найліпшу рэжысерію для Майкеля Чіміно»

Народжэны в Нью-Йорку – 3. лютаго/фэбруара 1939 р. – Майкель Чіміно – амерыканскі фільмовы рэжысер, сцэнарыста і прадцэнт. За яго найважнішы образ прынімаўся «Полювач на елені». Як рэжысер быў нагараджэны за тот фільм нагарадом «Оскара». Найперше ёднак прыдумал быць артыстам плястыкам. Студыюваў графіку в Мічган-Стейт, а далё архітэктур, малярства і історыю куншту на Ёльскым Універсітэце. По скінчэных студыях робіў рэкламовы і дакумэнтальны фільмы, як тіж пачаў пісаць сцэнарыі (мэджэ інчыма да фільмаў: «Молчлівы біг» в 1971 р. і «Сіла магнум» в 1973 р. В 1974 р. завдякы помочы Клінта Іствуда дэбютаваў як рэжысер фільму «Перун і Скоробігач».

«Полювач на елені» («The Deer Hunter»), котры мал прэмеру в 1978 р., то военна драма про долю трёх камаратів, православных Лемків, Русінів мобілізаваных на войну в Вьетнамі. Сцэнарыі того глыбокаго і зворушаючаго фільму зосереджаты на даказваньню консеквенціі моральных выбарів, военных злочынів, распавідаў про розумліня патрыотызму – раз як ідэі, а раз як соцыотэхнікы і важыня сі основных жывотных вартосты – камаратства, чэсты і родіінных русіньскых павязань. В образі маме даказы безгонорнасты, трачыня чэсты,

супружой здрады, самовбывства, навет наркоманіі. Фільмовы кадры былі зніманы мэджэ інчыма в будынку – Лемко Галь в Клівленд, штат Огайо.

«Полювач на елені» діждаў ся нагорід Оскара аж в пятох катэгорыях, в тым за найліпшу рэжысерію для Майкеля Чіміно. В 1979 р. вчас фільмоваго фэстываля в Берліні дэлегаціі камуністычных дэргаў дэманстраційна вышылі з кіна, дэ проходила проэкцыя фільму, цілю запротэстуваты протыв «лжы і клеветі», з котрых гэбы тот фільм быў сопоставленый. Аж до паду камунізму в Польшы «Полювач на елені» быў найдолшым «полковніком», як звано фільмы адставлены на полічку, на індэксі прогібітыв, котры не можут быць ніяк вказуваны.

Майкель Чіміно быў найдэны мертвы в суботу 2. ліпця/юлія 2016 р. в хыжы в Бервэлі Гільс. ●

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Концерты церковной музыки на Лемковині

В днях 4.-5. липця/юлія одбуде ся цикл концертів церковной музыки на території Лемковини пн. *Церковна музыка в Низкым Бескіді*. Концерты одбудут ся в штырьох православных храмах, находящихся ся на середніх та західній крайцях Лемковини.

На знімці гори: награня платні в Пшемкові; архів. ЛЕМ.фм.

Одтамале, того самого дня хористы підут до Білянкы, де в новопобудованым храмі Покровы Пресвятой Богородиці і Почаївской Ікони Богородиці од 18.00 год. дадут свій концерт. О ден (5.07) другій шор концертів зачне ся од 16.00 год. выступільном в креницькій церквы св. Владимира Великого. Пак, останій концерт одбуде ся од 18.30 год. в Горлицях, в храмі Св. Тройці.

Спеціальным гостьом тогорічної едициі буде Православний Хор Духовенства Зеленогірського та Любінського Деканатів, котрий приіхат зо західніх земель Польщы. Хор выступит під ведіньом Даниіла Галчыка, а перший концерт одбуде ся 4. липця/юлія о 16.00 год. в церквы св. Михала в Высові.

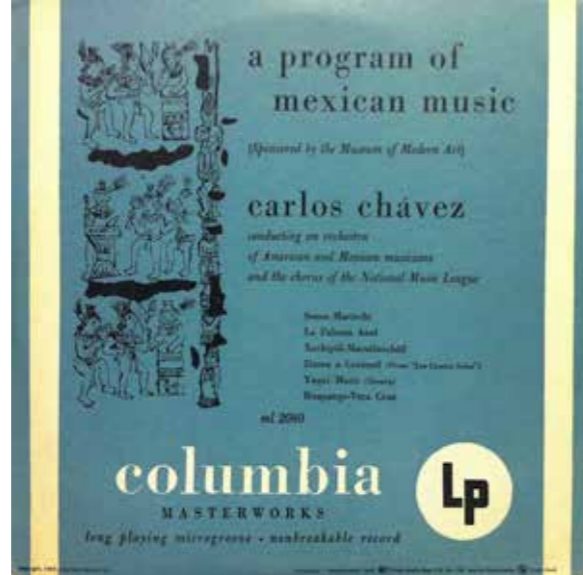
Хор Духовенства Зеленогірського та Любінського Деканатів Православной Вроцлавско-Щеціньской Епархії складат ся головні зо священників, котры слу-

жат часто на лемківських парохіях на чужыні. Влони хористы нагнали платню в різдвяныма колядама, на котрій находит ся 17 творів. Сут то, окрем традиційных мьелодий, і авторскы опрацюваня на вельоголосовий мужскій хор. Награня были проводжены в церквы св. Михала в Пшемкові, а мікс та мастерінг выконал теперішній ведучий Общества Руска Бурса і редактор технічний ЛЕМ.фм – др інж. Павел Малецькій.

В звязку з тым, же хористы наштоден жыют в ріжных, часом барз оддаленых од себе частях епархії, найчастійше мож іх почути, коли прикрашают співом кермешы в поєднх парохіях, або спеціальні рыхтуют дакій святочний концерт. В склад хору вхо-

дят: о. Ігор Попович (Пшемків), о. Любомир Воргач (Лігниця), о. Славомір Сорочанич (Стодоловиці), о. Марко Боніфатюк (Згожеlec), о. Андрий Дудра (Зелена Гора), о. Богдан Репела (Любін), та як диригент Даниіл Гальчык. •

Платню мож придбати на порталах www.lem.fm

Наталія Малецька-Новак
natalia@lem.fm

Вистава «Едні Варголь. 33 1/3»

Енді Варголь, еден з найбільших ідолів Америки, Русин, на долги роки здомінувал імагінацію медий і публіки. Был так інтровертиком, як і екстравертиком, та фурт жаждал розголосу. Был провокатором. Мал звык маніпулювати своїм животописом – высылал журналистам што раз то інчы його версії. Креувал свою ідентичніст і достоменніст. Знаний был з провокуючых выповіди і ввуджыня в блуд своїх спілбесідників.

Найчастійше пише ся о Варголи як о творцю нового нурту в штуці – поп-арту, не ест то докінця правда, бо жанр тот выникнул скорше, але напевно Варголь ест його найбарже знаным амбасадором. Зове ся го тіж корольом поп-арту, што вказуе його позицію в світі штуки ХХ ст. Техніку серіграфіі довул до перфекції. Портретувал телевизійны звїзды і звїзды кіна, знаных політиків та, очевидні, символи американьской популярной культуры. Легко розпознавальний стиль выпрацувал сой через хоснуваня звельократнінь, сильных контрастів і упрощыня. Вельо з його робіт ест днес іконами сучасности: банька зупы Кампбель, портрет Мерилін Монро, або банан на окладинці платні The Velvet Underground & Nico. Тот остатній мотив ест ключом до виставы в Ченстохові. Ёй куратором ест Пьотр Метз – музычний журналиста. Сугестия про то, до чого односит ся вистава, находит ся в наголовку виставы – чысло 33 1/3. Колиси было легке до одшыфруваня. Днес, з огляду на технологічны зміны, недокінця зрозуміле. Чысло то односит ся до скорости граня музыкы – темпа оборотів на минуту чорной грамофоновой платні. Чысло 33 1/3 мае перенести публіку в світ музыкы, котрой пристуніст в творчости Варголя являт ся сутю виставы.

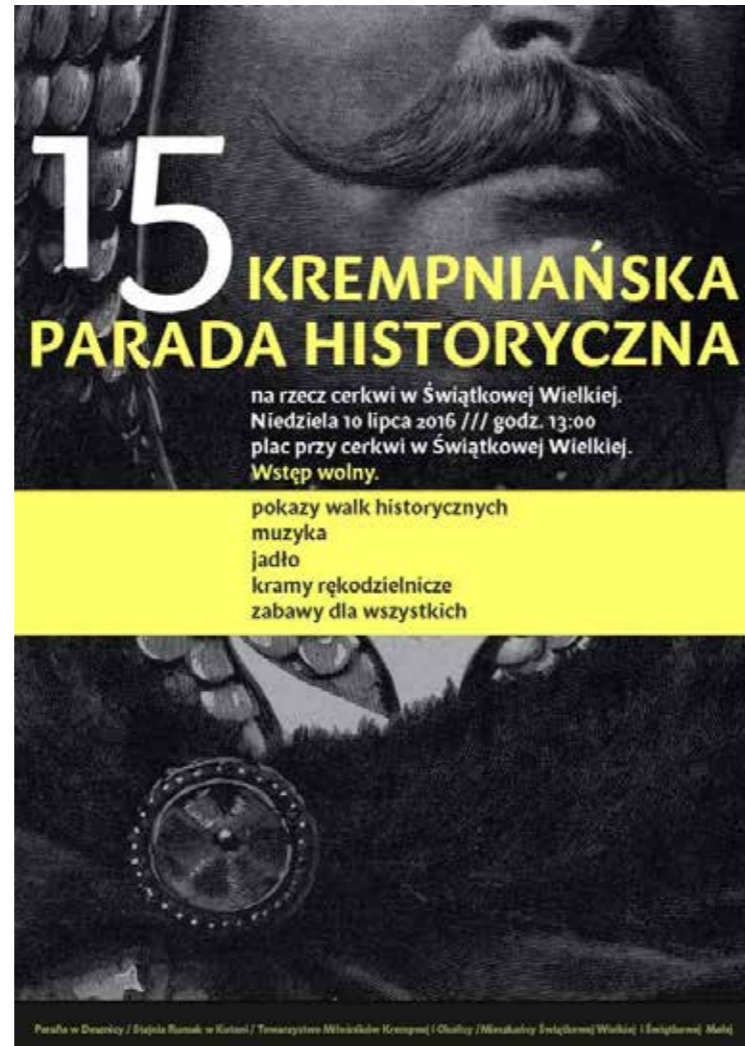
На виставу окладинок платен, запроєктуваных Енді Варгольом, котрой вернісаж проходил 8. червця/юнія т.р., просит Містецка Ґалерия Штукы в Ченстохові. Мож ёй обзерати іщы лем до 10. липця/юлия.

Проєктуваня окладинок платен то една з меньше знаных обшыри творчости Варголя, яку зачал іщы в 40. роках. По роках, коли тиражы платен были вельомілійоновы, проєктуваня окладинок ідеальні вписувало ся в артистичний маніфест Варголя – зробліня штуки з масово продукуваных річы штоденного хоснуваня. Окладинкы Варголя то дуже більше як лем вид банана, днес уж іконічний. Початковы проєкты здают ся быти планно вытворены, на вельох дае ся видіти каліграфічна криска. Пак приходит м.ін. залюбліня в експериментальным фотоґрафуваню. В 1971 р. Варголь запроєк-

тувал правдоподібні єдну з найтяжше до выпродукуваня окладинок – правдивий замок од споден, вшытий в знимку джінсів. Такій выбір не чудеє, – то гачы, які з увагы на свою ачий понадпоколіньову популярніст і масовіст, скоро стали ся єдном з ікон попкультуры ХХ ст., а выдуманы были, як раз, в Амерції. Од 70. років являют ся характеристичны для Варголя контрастовы портреты.

Варголь запроєктувал вшытого більше як 50 окладинок. На виставі буде мож видіти парудесят з них, в тым печатаны уж по смерти артисты, хоснуючы його штуку. •

Крампнянська історична парада уж 15. раз

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Римокатолицька Парафія в Дошници, Стайня Румак в Котани, Товариство Любителів Крампной і Околиці та жителі сел Святкова Велика і Святкова Мала просят на XV Крампнянську Історичну Параду, котра одбуде ся в неділю 10. липця/юля т.р. на пляци попри церкви св. Михала Архангела в Святковій Великій. Вчас події буде мож пізрити на покази історичних боїв ци рукодільний ярмак.

Подібні як по інчых роках, і тот рік парада проходить з застараньом о храм св. Михала, котрий фурт потрібує ремонтів – влони были збераны грошы на поліпшыня стану церкви, но дальше вымагант она необхідных прац, котры дозволят привернути ей красу з часів, коли служыла іщы Русинам. Церков св. Михала Архангела в Святковій Великій побудувана была в 1757 році (така дата вирізана над входом), по части фундаціом Петра Пашкевича, товдышнього властителя села. Церков є орієнтувана, деревяна, тридільна, з вежом закінченом ізбицьом. Над олтарьом і храмом вірных дах шатровою конструкції, закінчений банями. Середину прикрашат богата поліхромія, покрываюча вшыткы стіны, бані і повалу притвора. Неє в ній іконостасу, а деякій час тому, остала одмалювана ззовни на синьо-зелено-кольорову шату, што спочатку могло кус чудувати, але такой был перший вид святківського храму, а Лемкы часто в такой спосіб прикрашали свої церкви.

Сусідні села Святкова Велика і Святкова Мала як вшыткы на Лемковині до 1947 рока были заселены Лемками. Што тыкат тых двох сел, то більшіст жытелів пішла в 1947 році до Росії. Зо Святківкы (як часто бесідувано на Святкову Малу) аж 250 осіб выїхало до УССР, а 7 родин, котры остали в 1947 році, выгнано в рамках Акції Вісла. Зо Святковы Великої в 1945 році пішло

« Подібні як по інчых роках,
і тот рік парада проходить
з застараньом о храм св. Ми-
хала, котрий фурт потрібує
ремонтів »

838 осіб, а невелику част подібні як сусідні села в 1947 році депортувано на тзв. землі одзисканы. В Святківці находить ся друга церков, тіж св. Михала, молодша о 5 років од той зо Святковы Великої, бо з 1762. Подібні як церков речена горі є то так само тридільний храм, за послідні роки, тіж порядні выремонтуваний. Днес то дочырній храм римокатолицькой парохії в Дошници. Речены села находит ся в підкарпатскым воевідстві, в ясільскым повіті, в гміні Крампна. •

Одмалювана ззовни церков св. Михала; вартат звернути увагу на шшелєкы кольоры, котры прикрашають деревяне покриття храму; фот. Wikipedia.

Кінець історії

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Літом 1945 р. під Луганськом оселили ся Лемкы, котры пішли гын зо сел головно горлицкого і сандецкого повітів. На степову рівнинну землю привезли зо собом дакус добытку, худобу і тото вшыткы, што могли взяти до потягу. Мало з тых вшыткых материяльних річы, котры забрали з хыжы, сохранили доднес. Газдівске гратя, деревяны возы, ци русинське облечыня не перетървало пробы часу, приспішеной модернізації, прийнята інчых форм газдуваня і одмінных од домашніх способів жытя. Єдно, што остало найдопше незмінене і в чым вшыткы Лемкы, де бы они не были розсіяны, найдут част своей культуры, то соспільна памят лемківського минулого, історичных подій і русиньскій язык, котрий в їх версії ест надсподівані добрі всокочений. Часто ачий ліпше, як бесіда люди, признаючых ся за Лемків, котры жыют сучасні в інчых частях чужыны і в другых областях України.

Мене заінтересувало найвеце тото, што тота громада спід Луганьска сохранила знаня подій, або лемківської історії, котры гейбы їх сокыром рівно одрубал, мають свій острый кінець, рівно в літі 1945 р. Дале рідна істория для громадян луганьской і другых области кінчыт ся і ей неє. По 1945 році ани Лемків, ани Лемковины, ани навет другых части Карпатской Руси, в їх думаню не найдеме. Так, як бы час ся затримал, або вшыткы тоты жыючы в степі люде з дня на ден нараз перестали быти Лемками, перестали мати свою достоменніст і презентувати свої культурны взірці. Лем ци досправды людска натура ест так сконструуваня, же мож за ден стати ся безповоротні інчым человеком?

Прийнятий на обшыри Совітского Союза систем мал з єдиниц, зо з'індивідуалізуваных люди, вихованых в ріжних культурах, сотворити зуніфікуваний совітскій нарід – нову націю, котра буде жыла на єдну моду, в єднакых блоктаузах і буде поперепа фурт ідеології, котры ідут з горы. Мал бы тот «новый нарід» мати єднакы стремліня, культуру, облечыня, навет ідло, а його потреби мали бы быти забезпечены в ріжних комбінатах. Вшыткы єднакы, кождому рівно. Постулюване кождым комуністичным систе-

мом (і не лем) стремліня до введіня неприродного егалітаризму, доктринальної рівности серед люди веде до выоначыня традиційных, формуваных генераціями прикмет громады. Другы авторитарны системы покус модифікуют лем тоту част, котра тыкат ся економічного егалітаризму. Тоты ідеології забезпечают лем выбраним, олігархам ци гангстерам, векшы права до множныня маєтків.

Од радийового камарата почул єм кортоку рецензію Лемків, які жыют на західніх землях Польщы. І для нього самого, жыючого на чужыні, являт ся нація Західняків якаса одмінна, ріжна од той жыючої на рідній землі. Може і дашто таке даст ся видіти. Хоц я думам, што то лем журналістичне гляданя особливости, або інтересуючых репортерских тем підповідат такій огляд. Хыбаль же дослідники докажут, што Лемкам на чужыні годинкы ходят скорше і сут они веце заавансуваны в асиміляції. Представителька ненавистного Рускій Бурсі коаліційно-медияльного лобби выдерла ся на мене – «лем си запамятай, мы не будеме нигда такыма Русинами, як вы собі думате». Певні, што не будете, бо остаете нима фурт, хоц бы сте тому не знам як пілперечыли. Та-ж бабо, мы си нич не думаме, нич інче не робиме, як лем радиме штоден по лемківскы, розвиваме рідний русиньскій язык в писаній подобі, плекаме нашу, не чужу, достоменніст і береме серийо слова будителів і учителів. Alles klar?

На Лемківській Творчій Осени чул єм вельо разів верш, зміст котрого зосереджат ся на одкликуваню до заповіді предків. Гейбы в бесіді з няньом, авторка деклярує дотримувати тото вшыткы, што він ей навчыл. Як доказ важыня си няньовых наук, обіцное принести і шмарити на його гріб жменьку землі з Лемковины. Нетяжка то задача. Грудку мож насыпати до мішочка, шмарити в торбу і понести в світ. Та не ліпше веце той землі взяти, жебы і на другы гробы старчыло? А нияк не чудує вас тото, чом няньо не приказал дівці вернути домів, найліпше зо вшыткыма людми і їх потомками до його рідного села, продолжати русиньску історію?

Франсіс Фукуяма – економіста і політолог в своїм найславнійшым труді оголосил кінець історії. Принял, што по спектакулярным краху систему реального комунізму

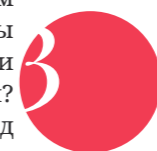
в 1989 р., настане стабілізація і прийнята векшыном держав демократичного моделю в його ліберальной версії як політичного систему. Політолог не принимал, што найде ся в будучым реална сила, котра бы могла тот домінуючий ліберальний систем заколотити і го змінити. По ісламских атаках на Америку признал, што зробил хыбу. Годинкы подій зас з місця рушыли.

Головны тезы фукуямового есею не были ниякыма його оригінальным думками. Принял він і дополнил радикальні звучачым кінцом думкы російско-франузского філософа Александра Кожева (Alexandre Kojève). Тот сам зас, як повідал, бо мало писал, тіж нич оригінальне не придумал, лем розвинул думкы інчого філософа – Грегора Гегля. Кожев – експерт од теологічної православной думкы Владиміра Соловьова і знаменитий дослідник гегльовских творів – голосил, што ключовом небезпеком кождого человека ест борба о признаня. В заложынях той борбы іде фурт о выставліня свого быту на небезпеку квестийонуваня другыма та і готовости занегуваня власного быту, в імя заспокоіня спрагы повселюдного признаня. Так роблят і акторы в театрі, хоц конвенція наказує ім грати лем жадану режисером ролю якасого інчого человека. Але ци досправды не выходят они на сцену лем прото, жебы зазнати акцептацію для креації сотвореной собом самым?

Шчыро признам, же лем єдно ня стримувало од прийнята таких форм пролемківской діяльности, котры бы так принципіальні занегували дотеперішній застаній модель поступлюючої асиміляції, а головно українізації Лемків, котры выкликали бы так крайны зміны постав, жебы были они тяжкы до одверніня. Доказали бы безповоротности до стану постулюваного антилемківском коаліційом – обєднаном понад поділами – затриманя годин лемківської історії і выставліня ей на постулюване нима реалне вынародовліня. Все-м ся при тым лем боял занегуваня в уставі вызнаня Лемків як самостійной етнічної меншыны. В головным польскым законі, котрий русиньску ідентифікацію Лемків признає як... лемківску, а не, якбы хотіли Стариньскій з Гочом – недоокрислено-україньску. Кояліція прицерковных групок і колекційонерів кроів, співанок і танців стоїт фурт в порозі і не може самым зо собом дійти ряду. Єм пересвідчений, што тота громада себе самых не заквестийонує нигда. І мі ест вшыткы єдно, ци они рак, рыба, гыбрида ци брида. Можут успішні творити і армаду космонавів, котры мають лемківскій рід. Кожев повідал, што в тот момент, коли перестаете негувати застаній быт, настає кінець человека, бо тото заперечыт його сути, а одтале придеме і на кінець історії. Кума ня успокаят, жебым не боял ся выкрисліня Лемків/Русинів з закону про наційональны меншыны. З таком кумом не спосіб ся ничого в жыттю бояти. При ній Стоваришыня Лемків розумного статуту не прийме нигда, але конструктор лемківского світа остаете незагорожена на все і до кінця світа забезпечена.

В думках Александра Кожева надале актуальне ест оповіданя наново придуманой Геглем опозиції пана і раба. Подля тых конструкторів, борба о наше признаня не зосереджат ся на зависти о тото, што

мают другы, лем о переможне намаганя ся быти такыма як другы. І Русины, як вшыткы люде, ждуть акцептації і афірмації інчых, пожадають іх пожаданя і заінтересуваня, домагають ся признаня вшыткыма людми, не лем польскым законом. Безперерывно так мусит быти, інакше Лемків не буде. Брак акцептації, незаінтересуваня другых і брак гамбокнижковых льяків стає ся найбільшом каром, більшом як запертя в басі. Політолог Фукуяма в своїм «кінці історії» виділ чысто позитивны наслідства. Што чудує, російскій філософ виділ основну небезпеку принимати кінець подій як запертя ся в «золотій клітці» і смерт человека. Цінил си вартости «людской эпохи», котры счезнут доведна з прийнятьом моделю вічної спокійности. Бо доведна з человеком вмрут товды: внутрішні ріжницьованы державы, артизм, філософія як найважнійша з наук і рыцарскій етичний кодекс. Вмрут ріжницьованы громадскости панів і рабів і будут выперты єднородныма групами рівных-ниякых. І кому товды закомунікуєме, што сме інчы як другы? Кого буде занимало або злостило, што сме сыны славного князя Лабірця?

В селі Переможне під Луганськом, Українці з «Товариства Лемківщына» поставили памятник як спомин про річницю «депортації Русинів-Лемків». Одріжнят ся

тот напис од інчых подібных ставляных масово на Україні памятників. Перешло ім през голову споманути Русинів – писаных через криску з Лемками – в нетрадиційний спосіб. Не прикликали контексту сепаратизму, не повязали з фінансуваньом Русинів Москвом, Польщом, Мадярами і Америком. Деси ззаду на другым камени пописали ся цитатами з української лже-науки про «репресії на малій етнічній групі української нації» та не повязали конєчні Лемків з Українцями Надсаня і Холмщыны. Тоты, як трьох українських мушкетерів, природні мали бы выступлювати фурт нероздільно. Єден за вшыткых, вшыткы против єдному. Згадане українське товариство придумало доцінити специфіку того місця під Луганськом – піти на компроміс зо своей ідеологією, а пак ждати на «кінець історії». Але пришли російскы солдаты, памятник заквалифікували, згідно з правдом, як українскій, та го знищыли. Од початку войны годинкы в селі Переможне приспішыли і обертають ся штораз скорше.

З дому, з Лемковины, домашні не сохранили дуже. Дакус споминів, фотографій і родину, котра не пішла на схід, лем остала на Лемковині і на Заході, стеречы дідівскы хыжы і творити сучасну історію Лемковины. Візвали ся до мене породинены в минулым, в далеких генераціях. Не знам ім вшыткым помочы, так як бы они сой желали. Оновлены контакты тримам. Дознал єм ся, жебы не трапити ся розрушеным памятником. Барз бідно, але жыют. Найважнійше, жебы был мир. Нич більше писати на днес про Лемків з Луганьска не треба. За даякій час – гей, тепер ніт. І чытальники най будут спокійны. Годинкы під Луганськом і Донецком ходят, надале міряють дни за лемківскым часом. •

ПАМ'ЯТНИК

Днесь на Міністерстві культури Словацької республіки, за участі уповномоченого влади Словацької республіки про народностны меншыны, проходила стріча, де были участны представителі Русинів і представителі Словацького народного музею. Стріча занимала ся документом, котрый був приятый в апрілі на конференції, яка одбыла ся у Словацькім народнім музею – Музею української культури у Свіднику.

Споминаний документ, котрый мали підписати «участници» конференції (без списку мен), розумій высокошколованы науковці вірны теоріям, котры належать до найтвердшого комуністичного періоду, же Русины суть лем частьов українського народа і їх язык є так ці так лем діалект,

бы сьме могли брати лем як еден із далшых атаків проукраїнскы орьентованых людей, котрый і так нич не змінить, бо Русины зістануть Русинами і тоты теорії, котры обсягає спомянутый документ, же сьме і так Українці, і же і так пишеме і бісідуюме лем на українських діалектах, мам надію вымруть ведно із тыма науковцями. Лемже, тот раз то не было лем тверджія даяких людей, котры свое коріня видять десь коло козацького огника. Тот раз такый документ выдала офіціална державна інштитуція, і так ся стало, же державна інштитуція публіковала документ, котрый іде проти словацької легіслації, бо будьяке однародньованя є заказане. Но і то є вже дакус векшый проблем, кідь інштитуції державы не

«Я розумію, же сучасный директор хоче іщі перед тым, як перестане рядити музей, зохабити глубокий слід, борозду, в котрій мають іти його наступцове. Розумію, же тот документ має быти його монументом, памятником, жебы вказати, же ся проти Русинам воює і буде войовати і далше»

На фотографії: Празькый метроном, котрый стоїть на місці, де стояв найквешый на світі памятник Сталіна, людми втогды посмішні называний «фронта (шора позн. ред.) на мясо». Жрідло: Wikipedia.

дотримують законы державы. Або, ліпше повіджено, кідь собі директор одной державной інштитуції думать, же є над законом.

Історія цілого документу є в моїх очах так проста і тупа, як «мої черевикы», повів бы еден мій колега. Конференція організовала ся із нагоды 60-го юбілею заснованя музею. Лемже документ не є так цалком о святкованню юбілею музею. Приятый документ беру скоріше як заповідь і памятник, барз легко читательный, котрый по собі хоче зохабити сучасный директор українського музею Мирослав Сополига, який того року так само має округлый юбілей – 70 років, і котрый того року восени мав бы одыйти зо своей функції до пензії. Тот Сополига, котрый не мав проблем повісти на

прес-конференції, же русинський рух є лем дакілько псіхічно хворых особ і в його атаках на Русинів бы сьме могли продовжовати.

Генерелный директор Словацького народного музею Віктор Ясань ся днесь од того документу і од такой реторікы, котра пошырює, же Русины не існують, на стрічі з представителями Русинів дїштанцовав. Приобіцав, же до кінця юла дасть ку тому і офіціалне выголошіня в мені Словацького народного музею, котре буде публіковане на офіціалнім сайті музею і так само на сторінках української газеты «Нове життя», яка тоту геніалну наукову роботу з конференції публіковала. Лемже, є то мало.

Не стачіть дїштанцованя. В державі, в котрій платить закон, бы ку

жданому такому выголошіню з позиції державной інштитуції, яке вышло із конференції в українськым музею, не мало дійти. В державі, в котрій платить закон, бы в моменті, коли бы ку такому выголошіню із конференції, якої організатором є державна інштитуція, дїшло, мав директор той інштитуції такой нести повну одповідность. Повна одповідность не є то, же ся Ясань буде оправдати за Сополигу. Повна одповідность є, же бы ся нияк не мало чекати на то, покля директор українського музею сам піде зо своей функції на пензію, але же бы ся мав, покля ся сам не дїштанцує од документу з конференції, такой одкликати зо своей функції.

Я розумію, же сучасный директор хоче іщі перед тым, як перестане рядити музей, зохабити глубокий слід, борозду, в котрій мають іти його наступцове. Розумію, же тот документ має быти його монументом, памятником, жебы вказати, же ся проти Русинам воює і буде войовати і далше. Но тот памятник в подобі документу є дакус веце за чаров. Чаров закона. І зато бы тот памятник не мав стояти, але мав бы быти розвалений одповідными особами в державных органах, котрым є музей у Свіднику підпорядкований. А ведно із розваліньюм того памятника, бы ся мав дати гет і тот, котрый був його головным ідеологом, котрый го выбудовав, котрый го підперать.

Зато не чекам лем офіціалне выголошіня Словацького народного музею, не чекам лем даяке оправданя, чекам выводжія одповідности. А кідь сьме коло оправданя, оправдати бы ся в першім ряді мав директор у Свіднику. •

101 РОКІВ ТОМУ В ТАЛЕРГОФІ...

4 ЛИПЦЯ. НЕДІЛЯ. — Передаю через в'язничного дозорцю єден хліб для Перегінця. Власти продовжують арештувати нашу молодіж за того, же при звіданях войскової комісії о рідний язык – подавали рускій язык! Прейти ся ім дозволено лем годину на добу. Они поміщені в маленькій кунатці, де і кісно, і душно. Духота одчувана є тымбарже, што цілий час панує спека; не чудне, же неєден замліват, декотрым зас, як Григорійови Пирогови, пушчат ся з носа кров. При дверях в'язниці стережут жолніри – Боснякы. То люты люде. Покликали мы комітеты помочы для передаваня іджы голодуючым во в'язниці.

Оберлейтенант Чыровскій взыват чысленных до 6. бараку, ставлят їх в шор і выберат люди надаючых ся – по його мысли – на писарів в канцелярії. Захове ся ординарні, надутый як турецкій паша. То человек грубий, невеликого росту, з рыжуватом бородком, такыма і баюсами.

7 ЛИПЦЯ. — Праздник Йоана Крестителя. Ден гардий, теплий. Рано ідеме ся купати. Др Собин мешкат з нами. Прибыл транспорт Лемків з Штейнклям, серед котрых находили ся оо. Венґринович, Тит Полянскій і інчы. Іменины о. Йоана Русиняка з Королевы Руской, ґрибівского повіту. Священники одправляют богослужыня і молебны при часовни і по вшиткых бараках. В ляґрі єст і Барановскій.

В бараку задумали гру в «волків і уці», в другій його части співають або грают на ріжных інструментах. Студенты пишут просьбы до войсковых власти о признаня ім лем єдного рока службы. Довідую ся, же Роман Макар запертий враз з трьома інчыма.

5 ЛИПЦЯ. — Мене і техника Теодосия Перчынського враз з інчыма повели до Карльсдорфу грабати сіно. Купую в Штирийця єден хліб за 1 корону і 20 гелерів і піл літры вина з яблук.

Позволили помагати в'язненым, Перегінцьови і Вислоцкому. Аж і ввечер уряджаме молчачу демонстрацію пред в'язничным бараком.

6 ЛИПЦЯ. — Войскова комісія кінчыт рекрутацию. Грінберґа і іщы двох Жыдів она одшмарила. Грінберґ з радости грає на флейті, мече ся з бока на бік, дорікат інчым, же не маюч понятия о інструментах, покурює папіросы і зас грат. Поводит ся так, же смотрячы на него, мусит ся человек всміхати.

Інжынір Чыжа і Мудрого посадил до арешту. В 21. бараку гарді грают на флейті і гушлях. 50 робітників выберат ся до работы в околицях Грацу. Передаю спожывны продукты в'язненому Качорови таким способом: підкуплений вояк односит бундзик до выходка, де потім іде адресат і заберає го.

8 ЛИПЦЯ. — Нестерпна спека. Я, Теод. Перчынскій, Гнатишака – Ольга і Мария, Добія, Куцій і девятьох священників, ідеме до работы в Карльсдорфі. Роботы не было вельо, та зато прогультали мы ся.

Власти опорожнили 23. барак і оселяют в ним до кінця войны о. М. Єднакого, Преторіуса, Максимовича, Кісбера і інчых. Першу і другу кухню власти пренесли за баракаы.

9 ЛИПЦЯ. — Ден приемный. Одвиджую в'язненого Перегінця зо справом поданя просьбы о признаня єднорічної войскової службы. Маючы іщы од Тимчака легітимацию управняючу до одвиджуваня в адміністраційных справах вшиткых арештуваных, пішол єм до в'язничного дозорці і, вказавшы му документ, жадал єм препусткы до арештантского бараку. Роман Макар передал мі лист до вітця. Побесідувавши дакус з Перегінцьом і Макаром, не звлікаючы, вернул єм ся до свого бараку. Препустка, котру дал мі колиси Тимчак, стратила уж важніст, бо выдана была на окрислений час. Добрі, же вартовий не читал мого паперя.

Адде як воякы берут ся на спосіб вербувати люди до работы: вояк бере зо собом єдного спосеред інтернуваных, владіючых добрі німецькым языком, котрых мы прозвали «наганячыми». Наганяч, стрічаючы по дорозі дакого зо селян, вказує на него воякови, а тот дораз влече такого до работы. Наганяч вказує і такых, котры спокійні сідят в бараку. Зрозуміле, важну ролю грают ту нераз особиста ураза, зліст. Часто меже наганячом і офіром приходит до острой свары, з прокляттями і шарпанином, котру прерыват аж выведений з терпеливости вояк, шторцючы і, для прикладу, заганяючы до работы. (Пак ништо не хтіл быти наганячом).

Дале чытам труд «Піус IX і його архіпастырська діяльність». Маневры аероплянів. Выходит з нашого лаґру транспорт – до лаґру втікачів. Зо Львова прибыват 10 люди. Ідеме на цмонтір. Оберлейтенант годит сварку коминяря з дижурным комендантом.

Робітники одкопуют гробы австрийских вояків і закопуют тіла до другого місця, хыбаль лем зато, же тоты воякы, вірны – по їх мысли – австрийскому престолови, не повинни лежати враз зо «зрадниками». Священники не служат панихіды.

В понедільок повинно одбыти ся посвячыня грекокатолицкой церкви; з причыны того торжества лаґровы власти выдали цілий ряд розпоряджынь.

10 ЛИПЦЯ. — Іду як доброволец до работы. Горяч страшна. Кладу ся вчас одпочынку в тени каштанів, з задовольном вдыхаючы холодок. Ненадолго, бо надходит чорна хмара і, понагляючы ся, вертаме «домів». Тільки што встигли мы войти до бараків, як розшаліла ся буря з перунами і блискавицями, та пришла така злива, же вода через дах протікала до бараку. Зо сінниками та інчыма річами літаме з єдного на друге місце. Під цюркаючу воду підставляме всяке ґратя, а кед ся наполнит, выливаме за барак. Буря приходила на двараз, на пляцу цілий ряд маленьких ярочків тече до головных резервуарів.

Др Собин, премочений, сідит скорчений на сіннику і чытат «Нову Реформу». О. Василий Курилло, престуджений, лежыт на сіннику. Повітря ідеальні чысте і свіже, дуже в ним озону. За хмар вказує ся оживляюче сонечко. О. К. чытат переважні о подорожах, пригодах, зоолоґічны книжкы. При церкви виют вінці зо зеленых голузок.

Мудрого, заляного кырвю, понесли на ношах з ізолятки до шпыталя. Од спеку, недостатку іджы і питя, і окрем того свіжого повітря, дістал він так міцне кырвавліня, же злюг остаточні. Іван Вислоцкій од спеку мало не замліл. Головным виновником в'язніня наших студентів єст квазі-патріота, вірнопідданчий попович, «українскій» оберлейтенант Чыровскій.

Єдна дама пришла до 21 бараку гу малярьови, жебы кредками намалювал ей портрет. Вчас позуваня зомліла. Тинтенфас і другій дохтор, котры такой на місци были, з трудом ю очутили.

Качор є в 13. бараку. Новий список звільненых. О. Діонисий Мохнацкій одставлений під надзір поліції на якусе німецьке село. Вчас бурі перун вдарил до трансформатора і зопсул центральну стацию. Отримали мы камфінову лампу. Зас буря з градом. Папара і його філософія. Сідит на сіннику і, розстегнувши колнір та здонявши черевікы, голосно філософує сам зо собом на тему своей долі.

Події в найблизшым тыжні:

1

04.07.2016

«Світ під Кычером» – кінець фестивалю
Уличны анімації і концерты,
Ліґниця

3

09.07.2016

Свято культуры Лемків-Русинів
Червений Кляштор, 11.00 год.

В програмі: грекокатолицка літурґія, русиньска кухня і богатий фольклорний програм з нашым професійональным ПУЛЬС-ом, камюньскым Барвінком, лемківскым Терочком і інчыма колективами як Удольчанка з Удоля, Чырчанка з Чырча, Вінок з Шарішского Ястрабя, Біловежанкы з Біловежы і выступами русиньскых співачок Анны Порачовой і Маріяны Железной і дуету Карашовых.

2

04.-05.07.2016

Церковна музыка в Низкым Бескіді
Концерты в Білянці,
Крениці, Высовій,
Горлицях

4

Родинний Табір – кінець
Завадка Рыманівска

Родинний Табір то тыжньова подія, яку організує Стваришыня Карпатка і є то оферта творчого выпочынку для цілої родины. Тогорічна едиция проходила в днях 3.-9. липця/юлия 2016 р.

6

10.07.2016

Кінець выставы «Едні
Варголь. 33 1/3»
Містецка Галерия
Штукы, Ченстохова

5

10.07.2016

15. Крампняньска
історична парада

7

10.07.2016

Православне поломництво на св. Гору Явір – початок
Церков св. Василя, Конечна, 08.30 год.

Скоропис

сторони, як дознала ся наша тайна сітка од позыскуваня тайных інформацій, дзвонят до лідерів лемківських організацій, жебы даяк влинули на ЛЕМ.фм, котре фурт поміщат пропутіновскы статі, а вшытко тото шкодує Лемкам і взагалі Українцям... Наша сітка не дішла до конкретных примірів наших текстів, але своїм добрі вправленим оком достерегла логотип радия ЛЕМ.фм на афішах організуваного реченим паном (нашовшым в ЛЕМ.фм пропутіновскы тескты), фестівалю «Світ під Кычером», котрий проходил понад тыжден на Лемковині і західніх землях Польщы, а кінчыт ся днес (4.07.2016). Уж виджу тоты наголовкы на першій стороні «Нашого слова»: «До кругу Путіна долучыл ансамбль «Кычера»! Коли ся скінчыт тота московска зараза?»

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

Зараза є, а зараз! Могли бы сме ся побавити языком, приводячы тот паліндром, т.є. слово, або речыня, ци выражыня, котре чытат ся так само одпереду і одзаду. Побавлю ся дальше словами, беручы речений «перед» і «зад». «Перед», як приназывник, декотры уж выкрислили зо свойого словника, бо мож го схоснувати в речыню «Перед пятьома роками был спокій, але пак зачало высылати радийо ЛЕМ.фм...», што може выкликати деякы жолудковы хвороты. «Зад» тіж не вшыткы люблят, бо тямит ся з табу і фізійономічныма явисками, а тем з обшыри табу в лемківскым світі маме бодай більше, як тых зо свобідных просторів. Хоц часто критикувал єм, же русиньскій світ для вельох то лем співаня і гуляня, значыт – забава, наконец побавлю ся і я, приводячы іщы еден лемківскій паліндром мойого авторства: «Куро! Для мурянок і коня рум ял до рук!». Но, то-м ся гідні побавил в тот вакаційний період. ;)

Недавно, при нагоді 25-літя реактивації Стоваришыня Руска Бурса і 5-літя радия ЛЕМ.фм, писал єм во вступным слові до нашого тыжденника, же перед основаньом радия, котре дало початок нашій медияльній групі, не барз хотіло ся мі вірити, же можеме мати своє русиньске радийо. А тепер, на втіху вшыткым нашым любителям і «любителям», пришла вістка з Крайовой Рады Радийофонії і Телевізії, же не лем будеме мати змогу высылати в інтернеті, але тіж дотерти до слухачів через традиційны радийоплеєры. І зас тяжко мі повірити, хоц певно не аж так як нашым «любителям». Може то уж така наша доля, же принимаємо покус світопозір наших «любителів», котры одраз знають, же не повинны сме мати нич, бо нас неє і николи не было. Але я вкінци повірил. Думам, так я, а певно і вшыткы нашы правдивы прихыльники, іщы неєден раз будеме як апостол Тома...

Не знам, як то ся діє, же світ все мусит быти зложений з любителів і «любителів» даякой ідеї, концепту, проекту, ініціативы. З любителів ся барз тішыме, бо то они підповідать, оцінюють, критикують нашу діяльність, будучы голосом, котрого ся слухаме і смотримо на нього як на голос той стороны, для котрой пишемо, творимо, высылаємо. Сут іщы «любителі». Они уж не підповідать і не оцінюють, а лем критикують і моралізують. Ту на момент пристану, жебы пояснити, што іде мі о всечестных українських журналістів, пишучых о моральности. І тоты «любителі» для нас барз важны. Як бы нас не обертали в своїх планной якості описах (і ани не буду входил в їх не-логічну структуру), все їх будеме чытати. Они бо утверджають нас в переконаню, жебы робити всечестного отця директора, котрий завідує компютеровом плейлистом зо співанками, высыланом в інтернеті, а названом шумні радийом і перерываном час-од-часу даякым програмом – будеме робити двараз більше за двараз меньше (рублів)!

Посеред наших любителів і «любителів» сут іщы такы, што не даст ся їх зачыслити в даяку з выже вымінених груп. Тяжко їх закваліфікувати до буд-якой, бо з єдною

ЛЕМКО

ГАЗЕТА ДЛЯ НАРОДА.

надаваная на языкѣ, наближенномъ до лемковского говора.

І нашій підредакції Фафринді ся видит, што цілий Ранрусиньскій Тыжденник ЛЕМ.фм+ – то журнал шумний, парадні ілюструванй, а поміщены в ним тексты пишут найвызначнійшы журналісты на цілій Карпатській Руси.

Лем коли бы трудів нашій підредакції заєдно не конфіскували, не фафрالی на них, а новинарів не заперли свого часу в лаґрах, так і мы были бы дост байка. Бо то, самы знате, і коаліция опонентів зробила бы вшытко на хосен нашого народа, коли бы была нами чествуваня і величана. І вшытко може было бы добрі в нашым селі, лем хто товды писал бы донесіня до власти і нам ворогувал?

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

